

Beste leden,

op **9 april 2019** vindt de 310de lezing plaats, getiteld: '**Omgaan met watersnood in het verleden**'.

Natuurrampen, of nature-induced disasters zoals Pfister ze graag noemt, zijn processen die op de zeer korte termijn spelen, maar ze passen toch in een groter patroon van gedrag. Zij bepalen mede de relatie van de mens met zijn natuurlijke omgeving. Wat mij bijzonder interesseert is de vraag hoe overstromingsrampen de historische ontwikkeling in Nederland op de lange termijn hebben beïnvloed. Anders gezegd: in hoeverre bestonden er culturele aanpassingen? Mijn stelling is dat we in Nederland vanaf hoge middeleeuwen een bijzondere amfibische cultuur hadden die vanaf de negentiende eeuw begon af te brokkelen.

Kenmerkend voor deze amfibische cultuur was dat men zich tijdens grote overstromingen kon terugtrekken op de natuurlijke en de kunstmatige droge, hoge delen van het landschap. Een ander aspect wat de compartimentering van het landschap polderdijken en andere dijken. Bovendien kon men relatief makkelijk blijven bewegen tussen de droge en natte delen van het landschap omdat velen over een boot beschikten. Belangrijk is dat men in tijden van rampen terug kon vallen op praktijken en aanpassingen aan het landschap, die onderdeel waren van het dagelijkse leven. Ik heb dit idee in 2009 gelanceerd. In deze lezing bekijk ik ook wat er inmiddels aan kritiek en aanvullingen beschikbaar is in de afgelopen tien jaar. Ook maak ik een excurs naar het stroomgebied van de Rode Rivier in Vietnam rond 1900, waar de Tonkinezen onder vergelijkbare omstandigheden leefden, met de vraag of het zinvol is mijn idee van de amfibische cultuur als een soort model toe te passen.

Prof. dr. Petra van Dam (1963) is hoogleraar waterstaatgeschiedenis aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

Van Dam studeerde na haar Haagse middelbare schooltijd Middeleeuwse geschiedenis in Leiden (1982-1989). Vervolgens promoveerde ze in Leiden (1997) op '*Vissen in veenmeren. De sluisvisserij bij de Spaarndamse dijk en de ecologische transformatie in Rijnland 1440-1530*' en was als onderzoeker verbonden aan verschillende instituten. Ze was onder meer KNAW-onderzoeker voor het project '*An Ecological Transformation at the Northsea Coast. Ecosystems, Trading Networks and Institutions in Holland, Zeeland and Northern Germany, 1300-1700.*' Ook was ze projectleider van een groot onderzoeksproject over Rijnland.

**HISTORISCH GEOGRAFISCHE
VERENIGING TE UTRECHT**

In 2002 kreeg ze een aanstelling aan de VU en in 2009 werd ze bijzonder hoogleraar waterstaatsgeschiedenis.. Haar oratie (2010) droeg als titel 'De amfibische cultuur: een visie op watersnoodrampen'. Haar onderwijs en onderzoek omvat naast waterstaatsgeschiedenis thema's uit de ecologische of milieugeschiedenis, sociaal-economische geschiedenis, middeleeuwse en vroegmoderne geschiedenis.

FLORIN, NOBELSTRAAT 2, UTRECHT | DINSDAG 9 APRIL 2019 | 20:00 UUR